

eller i alt Fald et lignende Grundlag som det, hvorpaa der har været arbejdet i en saa lang Række af Aar i Folketinget, og at man lod et Forslag, affattet paa dette Grundlag, gaa op til det andet Ting, for at se, hvilken Modtagelse Forslaget der vilde faa, og for at se, hvilke enkelte Punkter det var, som der vilde møde Modstand, og for at man saa eventuelt kunde føre Forslaget ind i et Fællesudvalg og der søge at enes om, hvorledes Sagen skulde ordnes. Men her synes det, som om man, om ikke i Virkeligheden saa dog i Tankerne, er begyndt med Fællesudvalget. Man er begyndt med at stille Forslaget saaledes frem, at man kunde sige sig selv, at det vilde gaa glat som Smør gennem det andet Ting. Det forekommer mig, at dette er en ganske mærkelig Maade at lovgive paa. Jeg maa nu slynde mig at sige, at denne Fremgangsmaade fra Forslagsstillernes Side jo ikke er noget, som er en Følge af Forliget, det er noget, som de Herrer vide, ligger langt længere tilbage end Forliget, og ligeledes er den Deling, som er kommen og vil vise sig her i Tinget, heller ikke en Følge af Forliget, det er noget, som har vist sig i Udvalget, længe før der var Tanke eller Tale om, at vi skulde faa det Forlig, vi nu have faaet. Jeg kan som sagt ikke forstaa, hvorfor man ikke har villet gaa den Vej at prøve, hvorledes Landstinget ville stille sig til de enkelte Punkter i et Forslag, stillet paa det gamle Forhandlingsgrundlag fra Folketingets Side.

Ganske vist udtalte den ærede Ordfører, at de Tider maatte være forbi, da man vilde øve Tvang imod Befolkningen. Nu maatte man have den Tillid til Befolkningen, at den vilde vide at tage imod, hvad der var godt. Ja, jeg har ogsaa nogen Tillid til Befolkningen, men den ærede Ordfører forbeholder her Befolkningen i al Almindelighed med Tiendejerne. Dem har jeg ogsaa i og for sig, som Menneſter betragtede, nogen Tillid til, men jeg tror dog, at de som alle andre Menneſter ville søge at faa det mest mulige ud af deres Ejendom, og at det ikke kunde være af Bøien at forsøge paa, om man kunde tilendebringe denne vigtige Sag, selv om der skulde anvendes en lille Smule Tvang, hvilket jeg om et Øjeblik skal komme tilbage til. Jeg tror ikke, at Tvang i og for sig er saa forstrækkelig, det kommer an paa, hvad det er for Folk, man vil tvinge. Men affet fra denne Betragtning har jeg ikke af den ærede Ordfører hørt nogen Begrundelse af, hvorfor man saa hurtigt har skullet opgave Folketingets

gamle Standpunkt i denne vigtige Sag. Jeg kan tænke mig, at den ærede Ordfører vil sige, at der ikke kan være Tanke om, at vi skulde kunne faa en virkelig god Tiendeafløsning, der giver Tiendejerne en alvorlig Bistand af Statskassen, saa længe denne høje Regering sidder. Det er jo noget, vi alle vide, at den ærede Finansminister er meget knap, saasnart det gælder Krav til Statskassen til rent civile Formaal. Jeg kunde tænke mig, at det kunde have været Tankegangen, da Forslaget blev stillet, at man da havde tænkt som saa: Under den nuværende Konsejlspræsident og Finansminister kommer det ikke til noget stort eller noget af alvorlig Betydning; lad os da tage de Krummer, vi kunne faa af dem, der falde fra den riges Bord; det er da altid noget, og saa kunne vi jo senere, hvis det ikke hjælper, se, hvorledes vi komme til rette med den Affære. Jeg kunde, som sagt, om jeg end lanatfra deler denne Tankegang, til Nød sætte mig ind i den, naar den var gjort gældende paa den Tid, da dette Forslag i Slutningen af November kom frem. Den Gang sad jo den høje Regering med al Udsigt til en lang og straalende, man tør maasse sige lyseblaa Fremtid for sig, og der kunde altsaa da være Rimelighed i denne Tankegang. Men nu forekommer det mig, at Forholdet stiller sig væsentlig anderledes. Det forekommer mig, at nu kunde der være al Anledning for Flertallet, navnlig for den ærede Ordfører og hans Venner, til at tage under Overvejelse, om det egentlig skulde være værd nu at fremslynde denne Sag saa stærkt. Den ærede Konsejlspræsident og Finansminister har jo i Landstinget ladet falde nogle Udtalelser, om hvilke man vel uden at træde Sandheden for nær tør sige, at de ligesom lode skimte Muligheden af en Udsigt til en Forandring, og den ærede Ordfører og hans Venner tro jo — det maa man antage, efter hvad der er sket den 1ste April og derefter — fuldt og fast paa en saadan Forandring, tro vel endogsaa, at der vil komme et Systemkifte. Men saa forekommer det mig rigtignok, at der kunde være Grund for den ærede Ordfører og hans Venner til at se Tiden lidt an, til at se, om denne Forandring kommer, og hvad den kommer til at gaa ud paa, om vi saa et Systemkifte, thi sker blot det, at der kommer en anden Mand til at raade over Finanskassen, saa nærer jeg ingen Tvivl om, at selv om man ikke vil indrømme Tiendejerne, hvad Mindretallet forlanger, hvad man dog maasse vilde gøre, saa ville de dog i alt Fald saa betydelig mere end det,